

Saksbeh.:	John Løvmoen	Arkivkode:	203 &13
Saksnr.:	Utvalg		Møtedato
9/15	Formannskapet		04.02.2015
6/15	Kommunestyret		17.02.2015

Lnr.: 2610/15
Arkivsaksnr.: 15/157
Arkivnøkkel: 203 &13

Saksbehandler: JLM

Utskrift til:

OVERFØRING AV SKATTEINNKREVINGEN - HØRING

Sammendrag:

Rådmannen foreslår at skatteoppkreverfunksjonen (skatteoppkreving, skatteregnskap og arbeidsgiverkontroll) fortsatt skal være et kommunalt ansvar og fraråder statliggjøring av funksjonen fra 01.01.2016.

Vedlegg:

Finansdepartementets høringsbrev av 01.12.2014.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen.

Saksopplysninger:

De kommunale skatteoppkreverkontorene står slik ordningen er i dag for fellesinnkrevingen av de fleste direkte skattene som blir fastsatt av Skatteetaten.

Begrepet skatteoppkreving brukes om de samlede oppgaver som ligger til skatteoppkreverfunksjonen og som består av:

Innkreving: Fellesinnkrevingen innebærer at skatteoppkreveren krever inn skatter og avgifter (inntekts- og formuesskatt, trygdeavgift, forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift) på vegne av alle skattekreditorene (staten/folketrygden, fylkeskommunen og kommunen).

Arbeidsgiverkontroll: Omfatter primært lønnsområdet og har som hovedformål å påse at forskuddstrekk, påleggstrekk og arbeidsgiveravgift blir beregnet, oppbevart, og innbetalt i samsvar med de gjeldende bestemmelser. Kontrollen er bl.a. av stor betydning for å legge et

riktig grunnlag for likning av lønnstakere, siden denne likningen er basert på arbeidsgivers oppgavegiving.

Skatteregnskap: Skatteoppkreverkontorene fører regnskapet for den enkelte kommune og fordeler månedlig inntektene til skattekreditorene.

Regjeringen har satt i gang et arbeid med sikte på å overføre skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten. Skattedirektoratet fikk 23.06.2014 i oppdrag å utrede hvordan skatteoppkrevingen (arbeidsgiverkontroll, innkreving og føring av skatteregnskapet) kan organiseres i Skatteetaten for å oppnå en bedre og mer effektiv skatteoppkreving. Utredningen skulle også inneholde forslag til nødvendige regelverksendringer, plan for ev. endringer i IKT-systemløsninger og vurdering av arbeidsrettslige- og personalmessige forhold. Skattedirektoratets rapport av 24.11.2014 er ved brev fra Finansdepartementet av 01.12.2014 sendt ut til høring med frist 02.03.2015.

Vurdering:

Nordre Land kommune inngir følgende høringsuttalelse:

Høring – Forslag om statliggjøring av skatteoppkreveren

1. Innledning

Vi viser til høringsbrev av 01.12.2014 og til eget brev fra departementet til Nordre Land kommune av 04.12.2014 om at også vi er høringsinstans i spørsmålet om å overføre skatteoppkreveren til Skatteetaten. Frist for høringsuttalelser er satt til 02.03.2015.

Forslaget om statliggjøring av skatteoppkreverne har vært oppe flere ganger før, men aldri fått flertall i Stortinget. Vi mener dagens kommunale løsning er den beste da den gir svært gode resultater og fremstår som en effektiv organisering.

Vi mener at en statliggjøring i tråd med den meget stramme skisserte tidsrammen innebærer risiko for reduksjon av nødvendig kompetanse i vår kommune og et uheldig personalløp med fare for tap av nøkkelpersonell.

Vi vil også peke på at spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreveren er mest naturlig å behandle i den varslede kommunereformen.

2. Skatteoppkreveren er viktig for Nordre Land kommune

Skatteoppkreverkontoret er organisatorisk plassert i avdeling for økonomi- og strategi. Sammen med fagmiljøene for budsjett/planlegging, kommuneregnskap, kommunal innfordring, eiendomsskattekontor og lønn utgjør funksjonen en betydningsfull del av det totale økonomiske fagmiljøet i kommunen. Hva angår budsjettering og oppfølging av skatteinngang er skatteoppkreveren viktig for økonomistyringen. Videre er funksjonens innkreivingskompetanse viktig også for håndtering av kommunens krav ut over den direkte skatteinnkrevingen. Tilsvarende gjelder for oppgavegiving og innberetning på lønnsområdet. Kommunens samlede økonomimiljø vil bli vesentlig svekket ved en statliggjøring og nødvendig kompetanse og kompetansearbeidsplasser vil forsvinne fra kommunen.

Nordre Land kommune benytter skatteoppkreverens fullmakter gjennom skattebetalingsloven, jfr. særlover, til innfordring / legalpant av enkelte kommunale krav. Dagens lovverk vil ikke kunne hjemle dette innfordringsmidlet, slik det benyttes i dag, på en praktisk måte, uten en lokal organisert skatteoppkrever. Skatteoppkreveren i Nordre Land har også særnamsmannsfunksjon. Denne funksjonen er betydningsfull for utøvelsen av innfordringsarbeidet gjennom muligheter for å foreta utpanting/sikring av krav. Også denne funksjonen vil kommunen miste ved en statliggjøring av skatteoppkreveren.

Skatteoppkreverfunksjonen er videre viktig for hele vår lokale økonomistyring. Skatteoppkreveren inngår i det totale økonomiske fagmiljøet i kommunen, og bidrar med viktig kompetanse. Vår erfaring er at vi fanger opp avvik fra forventet skatteinntang langt raskere enn man klarer på nasjonalt plan. Dette gir oss mulighet til å justere driften tidligere enn dersom vi måtte vente på de offisielle justerte skattetall.

3. Forslaget innebærer en klar risiko for provenytap

Dagens organisering har en løsningsgrad som ligger helt i verdenstoppen. Nordre Land skatteoppkreverkontor hadde pr. 31.12.14 slik løsningsgrad for angitte skattarter: rests katt 2012: 92,7 %, forskuddstrekk 2013:100 %, arbeidsgiveravgift 2013: 99,9 %, forskuddsskatt 2013: 97,5 %. Vi ser ingen grunn til å statlig-gjøre vår skatteoppkrever og har liten tro på at resultatene vil bli bedre dersom disse oppgavene skal utføres på sentralt eller regionalt hold.

Vi vurderer departementets forslag til å innebære en klar risiko for provenytap. Dette spørsmålet er utredet av Oslo Economics, som har gått gjennom tallmaterialet og beregnet konsekvensene av endret innkrevingsprosent.

Beregningene viser at det norske fellesskapet risikerer et årlig provenytap i området 0,5-1,5 milliarder kroner dersom forslaget blir vedtatt. Utredningen viser videre at endringer i innkrevingsgrad på så lite som 0,05-0,15 prosentpoeng vil gjøre departementets forslag ulønnsomt, selv etter den foreslåtte bemanningsreduksjonen.

Den anførte bemanningsreduksjonen er ikke sannsynlig. Forventede gevinster av fagsystemet SOFIE er allerede hentet ut, slik at for de sakene som behandles manuelt, som vil være de samme sakene uansett organisering, er utøvelse av lokalt skjønn et mål og en forutsetning for et godt og riktig resultat. Dette viktige aspektet synes ikke belyst i høringsdokumentene.

Innenfor sammenlignbare områder som innkreving av arbeidsgiveravgift og MVA har den kommunale innkrevingen gjennomgående bedre resultater enn statlig, med en kommunal løsningsgrad på 99,8 % mot statlig løsningsgrad på 99,4 %. Da det her er snakk om meget store beløp vil selv små forskjeller i løsningsgrad kunne ha merkbar betydning for provenyet til Nordre Land kommune.

Den foretatte risikovurderingen av provenytap synes utilstrekkelig og overfladisk. Den tar ikke høyde for overnevnte momenter og gir inntrykk av å være tilpasset ønsket resultat.

4. Nærheten til skattesubjektene forklarer de gode resultatene i forskuddsordningen og er viktig i kampen mot svart økonomi og arbeidslivskriminalitet

Vi jobber proaktivt og preventivt for å sikre at arbeidsgiverne i Nordre Land kommune innberetter riktig grunnlag. Vår kontorkontroll innebærer synlig og merkbar aktivitet overfor arbeidsgiverne. Vi purrer når vi ikke mottar oppgaver, vi kontakter dem pr telefon når vi ser at de har innberettet feil, vi oppsøker dem fysisk og etterspør oppgaver og gjennom vår arbeidsgiverkontroll avdekker vi det som skulle vært innberettet. Vi gjør et viktig preventivt arbeid som bidrar til at våre arbeidsgivere innberetter riktig grunnlag og gjennomfører, beregner og innbetaler korrekt forskuddstrekk, utleggstrekk og arbeidsgiveravgift.

Det er dette arbeidet og nærheten til innbyggerne, kombinert med forskuddsordningen, som gir dagens gode resultater.

Vi mener derfor at vår nærhet til innbyggerne og vår lokalkunnskap i stor grad bidrar både til forskuddsordningens suksess og til de gode resultatene for innkreving av de andre skattartene.

Nærheten til skattesubjektene er også viktig i kampen mot svart økonomi. Vår lokale tilstedeværelse som kontrollinstans har en klar preventiv effekt. Dersom skatteoppkreveren statlig-gjøres og sentraliseres vil avstanden mellom kontrollinstansen og kontrollsubjektene øke i vesentlig grad. Mange kommuner – deriblant Nordre Land – vil ikke ha noen kontrollinstans overhodet. Vi vurderer dette forholdet som en betydelig risikofaktor for økt svart økonomi og arbeidslivskriminalitet.

I den andre enden av skalaen er det også vår erfaring at nærheten til innbyggerne er viktig for å bistå de vanskeligstilte skattyterne; de som ikke alltid kan hjelpe seg selv eller som av andre grunner ikke kan ivareta sine egne interesser. Nærhet og lokalkunnskap er viktig også for å forstå og hjelpe de som trenger det mest.

Skatteoppkreverne er i dag en viktig og godt integrert del av vår lokale administrasjon. Departementet hevder skatteinnkreving ikke er en naturlig kommunal oppgave, blant annet fordi det skal utøves «*liten grad av skjønn*». Vi mener at nettopp muligheten til å utøve lokalt skjønn innenfor lovens rammer, er et bidrag til våre gode resultater og stiller oss derfor uforstående til påstanden. Vi opplever at nærheten, tilstedeværelsen og forståelsen for de lokale forhold bidrar til både lojalitet og legitimitet til skattesystemet.

5. Forslaget bør inngå som en naturlig del av kommunereformen

Forslaget om statliggjøring kommer midt i kommunereformen. Et uttalt mål i kommunereformen er å «*flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner*». Regjeringen sier den vil «*vise mer tillit til lokalpolitikere og gi kommunene mer handlingsrom. Alternativet er fortsatt sentralisering.*» Å statliggjøre skatteoppkreveren vår er derfor i strid med de uttalte målene for kommunereformen.

Stortinget ga sin tilslutning i Prop. 95 S (2013–2014) til retningslinjer for oppgavefordeling mellom stat og kommuner. Departementet trekker særlig frem punkt 3, om at: «*oppgaver som ikke skal la seg påvirke av lokalpolitiske oppfatninger og lokalpolitiske forhold, og som derfor er kjennetegnet av standardisering, regelorientering og kontroll, bør i utgangspunktet være et statlig ansvar*». Dette er derfor i tråd med oppgave- og ansvarsfordelingen som skal vurderes i kommunereformen.» som et argument for statliggjøring nå.

Flere av de andre prinsippene, for eksempel punkt 1: «*Oppgaver bør legges på lavest mulige effektive nivå*.» trekker imidlertid i den andre retningen og taler for fortsatt kommunal

organisering. Samlet sett er det lite ved skatteoppkreverens oppgaver som tilsier at de, etter nevnte retningslinjer, klart faller utenfor de områdene som skal behandles i kommunereformen. Forskuddsordningen spesielt og skatteinnkreving generelt er og bør være påvirket av lokale- og lokalpolitiske forhold.

Etter vårt syn er organiseringen av skatteoppkreveren en naturlig del av den totale gjennomgangen av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommuner i kommunereformen.

Vi mener derfor det er uheldig å forsere en beslutning om dette nå og anbefaler at spørsmålet undergis en samlet behandling i kommunereformen.

6. Oppsummering

Kombinasjonen av et irreversibelt forslag, mangelfull utredning av gevinster og klar risiko for provenytap gjør at Nordre Land kommune fraråder statliggjøring av skatteoppkreveren fra 01.01.2016.

Vi mener dagens løsning gir de beste resultatene og fremstår som en effektiv organisering. Spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreveren er mest naturlig å behandle i den kommende kommunereformen.

Vi mener forslaget er et eksempel på uheldig distriktspolitikk fordi nærhet og lokalkunnskap er spesielt viktig i denne saken. Forslaget innebærer en uhensiktsmessig sentralisering, når lokal skjønnsutøvelse og lokalkunnskap er mye av forklaringen på dagens gode resultater. Vi mener Nordre Land kommune selv har best kompetanse og forutsetning for å samarbeide med og håndtere vårt lokale næringsliv og våre innbyggere innenfor høringens foreslåtte områder.

Vi vil også bemerke at høringsdokumentene i svært liten grad gir noen begrunnelse for hvorfor skatteoppkreverfunksjonen skal overføres. Vi reagerer på at hovedspørsmålet om hvorfor overføringen skal skje, i svært liten grad er utredet. Dette til tross for at forslaget kan få betydelige negative konsekvenser for Nordre Land kommune og som nevnt innebære en risiko for vår likviditet, økonomistyring og økonomi-kompetanse. Særlig i lys av at en eventuell statliggjøring vil være irreversibel er vi negative til departementets forslag.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde formannskapet til å legge saken fram for kommunestyret med slikt forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar å avgi høringsuttalelse i saken om statliggjøring av skatteoppkreveren, slik den fremgår i saken, hvor Nordre Land kommune mener at skatteoppkreving fortsatt skal være en kommunal oppgave og frarådet en statliggjøring av funksjonen.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 21. januar 2014.

Jarle Snekkestad
rådmann

John Løvmoen

Behandling/vedtak i Formannskapet den 04.02.2015 sak 9/15

Vedtak:

Kommunestyret vedtar å avgi høringsuttalelse i saken om statliggjøring av skatteoppkreveren, slik den fremgår i saken, hvor Nordre Land kommune mener at skatteoppkreving fortsatt skal være en kommunal oppgave og frarådet en statliggjøring av funksjonen.

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 17.02.2015 sak 6/15

Vedtak:

Kommunestyret vedtar å avgi høringsuttalelse i saken om statliggjøring av skatteoppkreveren, slik den fremgår i saken, hvor Nordre Land kommune mener at skatteoppkreving fortsatt skal være en kommunal oppgave og frarådet en statliggjøring av funksjonen.

Rett utskrift:

25. februar 2015

.....